

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM** tarafından Anayasa'nın 98 inci ve İçtüzüğü'nün 96 ncı ve 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

Tekirdağ, Edirne ve Kırklareli illerinin çok büyük bir kısmından oluşan 12 bin 438.2 kilometre kare büyüklüğündeki Ergene Havzası'nın ana yer üstü suyu 283 kilometre uzunluğundaki Ergene Nehridir. Ergene Nehri'nin geçtiği bölgede sanayi tesislerinin yanı sıra önemli tarım alanları da bulunmaktadır. Ergene Nehri, plansız sanayileşme, yanlış tarımsal uygulamalar ve madencilik faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan atıksuların yönetiminin olmamasıyla nedeniyle, Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'ne göre 4. Sınıf (en kirli seviye) su statüsünde bulunmaktadır. Havzadaki sanayi kuruluşlarının atık suları, tarım alanlarında oluşan atık sular ve havza sınırları içinde yer alan yerleşim merkezlerinin evsel atık suları Ergene Nehri'ne deşarj edilmektedir.

Ergene Havzası'nda 15 adet Organize Sanayi Bölgesi, Çorlu-Tekirdağ'da 2 milyon metrekare alan üzerine kurulan Avrupa Serbest Bölgesi ve birçok münferit sanayi tesisleri bulunmaktadır. Ağır metaller, zehirli kimyasal maddeler içeren sanayi atıkları ve evsel atıklar nedeniyle kirlenen Ergene Nehri'nin suları, ekosisteme, havzadaki tarım arazilerine, su varlıklarına ve halk sağlığına telafisi imkansız zararlar vermektedir.

2011 yılında dönemin Orman ve Su İşleri Bakanlığının hazırladığı Ergene Havzası Koruma Eylem Planı ile Ergene Nehri'nin su kalitesinin 2. Sınıf su kalitesi seviyesine erişmesi amaçlanmasına karşın, mevcut kentsel atıksu arıtım tesislerinde arıtmanın iyileştirilmesine ve ileri düzeyde endüstriyel atıksu arıtma tesislerinin oluşturulmasına yönelik etkin politikalar üretilmemiştir.

2012 yılından hazırlanan Evsel ve Endüstriyel Kirlilik İzleme Programı (EKİP), Ergene Havzası'nda kirliliğin önlenmesine yönelik gerekli önlemlerin alınmasına veri sağlamayı amaçlamasına karşın mevcut tesislerin hepsinde uygulanmadığı iddia edilmektedir. 16 Temmuz 2019 da yayınlanan Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri Tebliği ile 5.000-10.000 m³/gün kurulu kapasiteli tüm arıtma tesisleri atıksu izleme sistemine dahil edilmesine karşın çoğu işletmede SAİS kabinleri kurulmamıştır. Ergene Havzası Eylem Planı kapsamında, Kasım

2020'den itibaren Tekirdağ Ergene Derin Deşarj A.Ş. tarafından, Tekirdağ Derin Deniz Deşarjı projesi ile Meriç-Ergene Havzası'ndaki tekstil, gıda, kimya, deri, metal, maden sektörlerinin kimyasal atıklarını taşıyan kirli suların, ileri arıtma yapılmadan Marmara Denizine deşarjı başlanmıştır. Bilim insanları bu durumun Marmara Denizinde meydana gelen müsilajın en önemli nedenlerinden biri olarak açıklamışlardır. Ergene Nehri'nde kirliliğe çözüm üretilmeden; Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının Tekirdağ'da 17, Edirne'de 3, Kırklareli'nde 4 projeye daha onay vermesi, çoğunluğunu kimya ve demir çelik tesislerinden oluşan projelerin bazılarında çevresel etki değerlendirme (ÇED) gerekli değildir kararı verilmesi mevcut sorunları daha da derinleştirecektir.

Bu bağlamda;

- 1- Ergene Havzası Eylem Planı kapsamında hangi illerde kaç tane evsel atıksu arıtma tesisi ve sanayi atıksu arıtma tesisinin yapımı tamamlanmıştır? Kaç tesisin yapımı planlanmıştır? 2011 yılından bugüne Ergene Havzası Eylem Planı çalışmaları için ne kadar para harcanmıştır?
- 2- Ergene Havzası'nda bulunan atıksu arıtma tesislerinin kaç tanesi ileri biyolojik arıtma tesisidir? Son bir yılda mevcut atıksu tesislerinin kaç tanesi ileri biyolojik arıtma tesisine dönüştürülmüştür?
- 3- Ergene Havzası'nda bulunan atıksu arıtma tesislerinin kaç tanesi belediyelere ve sanayi tesislerine aittir? Tesislerin ne kadar maliyeti Hazine tarafından karşılamıştır?
- 4- Ergene Havzası'nda kurulu kapasitesi 5.000-10.000 m3 gün olan atıksu arıtma tesislerinin kaç tanesi 7/24 online izlenmekte ve Bakanlığınız veri tabanına aktarılmaktadır? Birçok işletmenin maliyetinden dolayı SAİS kabinleri kurdurmadığı iddiaları doğru mudur? Son bir yılda SAİS kabinleri olmayan kaç işletmeye ceza verilmiştir?
- 5- Ergene Nehri için hangi aralıklarla, hangi noktalarda sahada tespit ve su kirliliği analiz çalışmaları yapılmaktadır? Yapılan çalışmalar kamuoyu ile paylaşılacak mıdır?
- 6- Son bir yılda kaç tesisin denetimi yapılmıştır? Kaç belediyeye ve sanayi kuruluşuna Ergene Nehrini kirlettiği için ceza verilmiştir?
- 7- Ergene Nehri'nde kirliliğe çözüm üretilmeden Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ'da yeni projelere onay vermesinin gerekçesi nedir? Bu projelerin hangileri için ÇED gerekli değildir kararı verilmiştir?

74761

8- Ergene Nehrinin kirliliğinin canlılara ve insan sağlığına verdiği zararlar ilişkin çalışma yapılmış mıdır?

9- Ergene Havzasında yoğun yapılaşma ve sanayileşme baskısı ortadan kaldıracak projeleriniz var mıdır?

10- Yıllardır süregelen eylem planlarına, projelere rağmen, Neden, Ergene Nehri balıkların ve su canlılarının yaşayabileceği, insanların yüzelebilecekleri, tarım alanlarının sulanabileceği düzeyde temizlenememiştir? Bu konuda Hükümetinizin etkin politika üretememesinin gerekçesi nedir?